

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 274. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679847936/facsimile.pdf> (tilgået 24. juni 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

MORALSKE TANKER

- S. 81. *Jesuitter*. Medlemmer af Jesuitterordenen, en katolsk Munkeorden stiftet 1534 af Loyola som Led i Modreformationen. 1624-1849 var Ophold her i Landet forbudt. - *eendeel*... *eendeel*, *dels*... *dels*. - *Besætning*, Garnison. - *Svenske Krig*, den store nordiske Krig 1700-21. - *Objectioner*, Indvendinger.
- S. 82. *Revelation*, Aabenbaringen. - *Poenitence*, Bed. - *Apologie*, Forsvar. - *Atheus*, Ateist. - *specieuse*, fr. tilsyneladende sande. - *Bayle*, i hans Dictionaire. Art. Epicure, Note D.
- S. 83. rar, interessant, paradoksal. - *daarlig*, taabelig. - *Superstition*, Overtro. - *clausulerede*, sluttede. - *exprimeret*, udtrykt. - *Epigramma*, optrykt som VI, 45 i den samlede Udgave af Epigrammerne (1749): »En Troendes overdrevne Iver er dadelværdig, en Ateists Iver er dum og taabelig. For at frelse Sjælen stræber den første at nedbryde Legemet; den sidste lokker og frister, uden at love noget. Jeg sammenligner Ateisten som Omvender med en Spiller, som spiller om intet og dog er hed af Rængstelse.«
- S. 84. *consilium abeundi*, lat. Tilraad eller Ordre at drage bort. - *Anabaptist*, Gendøber. - *Docilitet*, Lærvillighed. - *Separatist*, Person der ønsker at skille sig ud fra Helheden.
- S. 85. *Humanæ etc.* Forskellen i menneskelige Kaar er ikke saa stor som den ser ud til; ingen kan kaldes lykkelig. - *adi et Epigramma*, Epigr. I, 83, af hvis 22 Vers her citeres de to første. - *tedie Lafinske Epistel*. Det lat. Essay Felicitas et Infelicitas (Lykke og Ulykke) fra det tredje Levnedsbrev (1743); jf. Indledning ovf. - *Kalluns-Suppe*, Suppe kogt paa Indvolde. - *Pastefer*, Postejer. - *Nam etc.*, Thi en fattig Mave forsmaar sjældn ringe Mad. Frit efter Horats, Sat. 2,2,38. - *Dionysios den Ældre* (eller den Første) (431-367 f. Kr.), Tyran i Syrakus.
- S. 86. *Darius*, Darcios I., persisk Konge besejret ved Maratbon 490. - *røt*, plumret. - *Confiturer*, Konfekt; Lækkerier. - *Serail*, Harem. - *Pinguis etc.*, Magelig og lettilgængelig Elskov bliver mig til Lede, ligesom sød Mad er skadelig for min Mave. Ovid, Amores 2, 19, 25-26. - *Valeur*, Værdi. - *Scholasticus*, lat. Lærer (i Veltalenhed).
- S. 87. *Conservation*, Bevaring. - *Cantat etc.*, I Roverens Nærværelse synger en pengeløs Rejsende. Juvenal 10,22. - *Gelæide*, Følge. - *subtile*, snedige.
- S. 88. *Seneca*, i Thyestes 452-53. - *Egenmord*, Selvmord. - *Scyther*, Oldtidsfolk i Sydrusland. - *derhos*, tillige. - *Cicero*, i Tusculanae disputationes 1,34,84.
- S. 89. *Poeten*, Horats, Sat. 1,1,4-7. Holberg medtager i Oversættelsen Satirens indledende Vers. - *trekkes*... for, foretrækkes for. - *incommodere*, plage. - *rarf*, sjældent. - *Tønder*, egl. brændbart Stof; Tilskyndelse. - *de Fattige lykkelige*, Lukas 6, 20.